

50 év a heiligenkreuzi hulladékégető megépítése ellen - 4. kiadás

1. Gazdasági megalapozatlanság

1.1 Értelmetlen fél Ausztria szemetét több száz kilométerről Heiligenkreuzba szállítani, olyan területekről, amelyek közelében már működnek hulladékégetők. Ez a burgenlandi Zöldek szerint sem lehet Burgenland energiapolitikai célja. Burgenland becsült kommunális szemete 35.000 tonna/év, a tervezett hulladékégető kapacitása viszont 225.000 tonna/év.

Hans Niessl Burgenland tartományi főnöke folyamatosan Burgenland önellátó (autark) energiamegvalósításáról beszél, a hulladékégető ennek éppen az ellenkezője: nem burgenlandi energiaforrás, nem megújuló, veszélyezteti az egészséget, megnöveli az áthaladó teherautó forgalmat és még bűdös is.

1.2 Távlati célként még Nyugat-Magyarországról, Szlovéniából és Horvátországból származó szemet is szerepel, mint energiaforrás. Erre sem a vasúti, sem a közúti szállítás nincs és hosszabb ideig nem is lesz felkészülve, az további jelentős környezetvédelmi, közúti károkat, zajterhelést, balesetveszélyt okozna.

1.3 A magyar környezetvédelmi minisztériumnál lévő tanulmányban ugyan szerepel a heiligenkreuzi hulladékégető, de csak a harmadik helyen. Az első két megoldás vagy már meglévő ipari környezetbe helyezné az erőművet vagy már meglévő hőerőműveket alakítanának át hulladékégetővé, amelyek nem három nemzeti park közvetlen közelében vannak.

1.4 A heiligenkreuzi helyszínt azzal indokolja a BEGAS, hogy az ott keletkező energiát hasznosítani tudják a meglévő ipari üzemek. A Businessparkban ugyanakkor működik egy biomassza-erőmű, amely kiszolgálja az ottani cégeket és egy biogáz erőmű is a tervek között szerepel. Szentgotthárd kijelentette, semmilyen energiára nem tart igényt a Businessparkból. Osztrák szakértői vélemény (Walter Hauer) szerint is a hulladékégetés nagyvárosoknál kifizetődő, kisebb településeknek a szemetkezelési eljárások a megfelelőbbek. Heiligenkreuz nem nagyváros.

1.5 Az energiakapacitás jelentős bővítése feltételezi azt a szándékot, hogy a későbbiekben további energiaigényes létesítmények települjenek a Businessparkba. A határon átnyúló ipari park magyar oldala leszabályozta, hogy oda csak autó- és motorgyártáshoz kapcsolódó, továbbá jelentős környezetszennyezést nem okozó üzemek települhetnek. Az osztrák oldal ezt nem tette meg, így oda akár öntöde, kohómű, cementgyár, stb. is települhetne, további jelentős környezetkárosítást okozva.

1.6 Az osztrákok 100 munkahely megteremtésével érvelnek, amely a legmodernebb technológiát figyelembe véve eleve kérdéses. Ezzel szemben az erőmű több száz magyar és osztrák munkahelyet sodor veszélybe az idegenforgalmi fejlesztések területén. Utólagos munkahelyeket csak a burgenlandi megújuló energia, mint biomassza, biogáz vagy napenergia biztosít, amely helyi értéktöbbletet jelent, széndioxid semleges és ezért környezetbarát.

1.7 A nemzetközi kapcsolatokban ritka az a gyakorlat, hogy az államhatárhoz ennyire közel építsenek hulladékégetőt, a helyszín kiválasztása inkorrekt, etikátlan.

1.8 Valószínűsíthető, hogy az égetőmű kapacitását és profilját a későbbiekben tovább bővítik és esetleg veszélyes hulladékok égetésére is kiterjesztik, mely tovább növelné a Környezetszennyezést.

1.9 Az égetők működéséhez újra és újra szemétre van szükség, tehát nem ösztönöz a hulladékok mennyiségének csökkentésére. A hulladékégetés már nem tekinthető korszerű eljárásnak, létezik alternatívája. A hulladék megelőzést, a szelektív gyűjtést, az újra használatot, az újrahasznosítást, a komposztálást kell támogatni.

1.10 Az EU 2007. február 13-án szavazott a hulladékos keretirányelvről, amely szerint az égetést nem lehet hasznosításnak minősíteni. Ez azt is jelentheti, hogy az égethető hulladék nem lesz zöld listás, azaz Magyarországról sem lehet Heiligenkreuzba vinni magyar hulladékot. Az EU-ban ez most aktuális téma, később lesz róla végleges szavazás, tehát ezt mindenképpen meg kell várni.

2. Környezetszennyezés, egészségkárosítás

2.1 Az Európai Unióban és a környező országokban a légszennyezés következtében évente négyemillió ember hal meg – figyelmeztetett az Európai Környezetvédelmi Ügynökség (Jacqueline MacGlade igazgató).

2.2 A hulladékok elégetése során – legyen rajta a legmodernebb szűrőberendezés – légszennyező anyagok kerülnek ki a környezetbe. A kikerülő anyagok között vannak rákkeltő (dioxinok, furánok), immunrendszert gyengítő, születési rendellenességet okozó, idegrendszert károsító vegyületek. A dioxinok mellett nehézfémek is kikerülnek az égetőből (ólom, kadmium, higany, króm), amelyek számos egészségügyi problémát okoznak a légzőszervi megbetegedésektől az idegrendszeri problémáig.

2.3 Szentgotthárdon közel 9.000 fő él a tervezett hulladékégető közvetlen közelében (1-3 km) és kb. 6.000 fő a kistérségben (3-15 km). Az uralkodó széljárás itt nyugati – északnyugati, azaz a kéményekből kiáramló légszennyező anyagok döntő többsége ezeken a területeken fejtené ki káros hatását mintegy 15.000 embert érintve.

A völgy irányú légmozgás szél nélkül is Magyarországra juttatja a „füstzászlót”, a téli időszakban gyakran kialakuló inverziós légréteg miatt a légszennyező anyagok nem tudnak felhígulni, ezáltal nagyobb mértékben lesz szennyezett a földközeli légréteg.

2.4 A francia kormányzat becslése szerint évente több ezer ember halála vezethető vissza a dioxinokra. Egy 250 kutatási eredményen alapuló angol tanulmány pedig kimondja, hogy az égetők környékén élő gyermekek körében a rák kialakulásának valószínűsége a duplájára emelkedett. Más tanulmányok szerint az égetők közelében élők között a máj-, a tüdő- és a gégerák gyakorisága 30-45 %-kal nőtt. Amerikában a tudományos bizonyítékok és a civil ellenállás hatására több ezer (!) hulladék égetőt zártak be.

2.5 Az égetőkből kikerülő füstgáz pontos összetétele - a sokféle és változó szemét miatt - nem ismert. Lehetetlen minden egyes szemétdarabot szelektíven elkülöníteni, sőt veszélyes anyagok is bekerülhetnek az égetőbe. A több száz kikerülő vegyületből mindössze hetet mérnek folyamatosan, néhányat pedig időnként. A határértékeket felnőtt emberekre állapítják meg.

2.6 Számos vegyület kölcsönhatása még ismeretlen, amely további veszélyforrásokat rejt magában. Több mérgező anyagról csak hosszú évek után derült ki annak sokkal nagyobb egészségkárosító hatása, mint azt kezdetben gondolták (pl. dioxin).

2.7 Szentgotthárdon a tüdő-és légzőszervi megbetegedések miatti halálozás már jelenleg is népszerűsége a megyei átlagnak, az ÁNTSZ vizsgálata szerint.

2.8 A zárt rendszerű szállítás, rakodás és raktározás ellenére kellemetlen szagok kerülhetnek a környezetbe, elszaporodhatnak a kártékony rágcsálók, nő a fertőzés veszélye.

2.9 A tervezett hulladékégető közvetlen közelében két szentgotthárdi általános iskola található közel 1.000 tanulóval. A fejlődésben lévő, fiatal szervezetet még károsabban befolyásolja a légszennyezés, nem szeretnénk egy beteg generációt felnevelni ill. kockára tenni gyermekeink egészségét.

2.10 Szentgotthárdon Pszichiátria Otthon, Rehabilitációs Kórház, Idősek Klubja, Gondozóház működik, több mint 1.000 férőhellyel. A többnyire elesett, idős, beteg emberek számára a légszennyezés nem a gyógyulás, rehabilitáció érdekeit szolgálná, hanem ellenkezőleg.

2.11 Az osztrák levegő szennyezettség mérések szerint már most is igen magas Burgenland ezen régiójának finompor koncentrációja, ami a növekvő közlekedési forgalom miatt tovább romlana. Az égetés során 40.000 tonna hamu keletkezne, amelyet szintén el kell szállítani. A hulladékégető a régió ivóvizét is veszélyezteti, mivel az ivóvízkészletekben a Lapincs és a Rába fontos szerepet játszik. A káros anyagok lerakódása, mélyrétegekbe jutása csak 10-15 év múlva jelentkezne.

2.12 A határ közvetlen közelében kiépített kerékpárúton és a vízapasztó vápa gátjain fellendült a szabadidő- és tömegsport. Egyre több ember sétál, kocog, fut, kerékpározik ezeken a területeken, melyek csak néhány száz méterre vannak a tervezett hulladékégetőtől. A testmozgás alapvető lételeme a friss, tiszta levegő.

3. Idegenforgalom és turizmus ellehetetlenítése, jószomszédi kapcsolatok megrontása

3.1 Szentgotthárd és kistérsége valamint az őrségi kistérség által közösen koordinált idegenforgalmi fejlesztések középpontjában a 2 milliárd forint értékben megépített szentgotthárdi termálfürdő szerepel, amely tervezett megnyitása 2007. április. Az idegenforgalom felfuttatása, a bioturizmus elterjesztése elképzelhetetlen egy szemétegető árnyékában.

3.2 A termálfürdőhöz további létesítmények, így első lépcsőben egy négycsillagos szálloda felépítése is szerepelt. Az építkezés megkezdése jelentős késésben van, mivel a korábbi építető addig nem kívánta elkezdni a munkálatokat, amíg el nem dől, lesz-e hulladékégető a fürdő közvetlen közelében? Hasonló helyzet valószínűsíthető a további fejlesztéseknél, úgy, mint további szállodák, camping, apartmanházak, panziók, sportcentrum, éttermek stb. sem épülnének.

3.3 Szentgotthárd távlati terve között szerepel az egyházi turizmus kialakítása a nemzetközileg is híres barokk templomra és az egykori kolostorra építve, amelyből kastélyszállót kívánnak építeni. A hulladékégető ezt a tervet is lehetetlenné teszi. A városba érkező turisták előbb vennék észre a gigantikus magasságú, füstölgő kéményeket, mint a csodálatos barokk templom tornyát.

3.4 Szentgotthárd új városközpontot tervez a volt kaszagyár területén, amely még közelebb helyezkedik el a Businessparkhoz, mint a jelenlegi városközpont.

3.5 Szentgotthárd idegenforgalmi tervei között egy nemzetközi versenyek rendezésére is alkalmas vadvízi rafting pálya kiépítése is szerepel a Rába ill. Lapincs folyókon. A hulladékégető közelsége ezt a tervet is veszélyezteti.

3.6 A közeli hulladékégető miatt elértéktelenednének a telkek és ingatlanok, megszűnne sok vállalkozás, megindulna Szentgotthárd lakosságának tömeges elvándorlása és néhány év múlva ki lehet tenni a „halott város” táblát.

3.7 A tervezett helyszín három nemzeti park közvetlen közelében van, így az erőmű a Raab Naturpark (Ausztria), Őrség (Magyarország) és Goričko (Szlovénia) különleges, szubalpin flóráját és faunáját is veszélyeztetné, védett állat-és növényfajok jelentős csökkenéséhez (pl. fehér gólya), de akár kipusztulásához is vezethet. Jelentős károkat szenvedne mindhárom nemzeti park idegenforgalma.

3.8 A tervezett hulladékégető gigantikus méreteit egy hatalmas füstölgő kémény (98 m magas) „szimbolizálná”, mely látványa a kibocsátott légszennyezéstől függetlenül illúzióromboló és turistataszító egy turisztikai övezetben.

3.9 A magyar és szlovén lakosság erélyes tiltakozásai, demonstrációi az Ausztriával való jó kapcsolatok megromlásához vezethetnek, amelynek szintén az idegenforgalom látná a kárát. Három nyugat-magyarországi megye már bejelentette, megszakít minden kapcsolatot Burgenlanddal, amennyiben felépíti a hulladékégetőt. Ez az idegenforgalom mellett a gazdasági, politikai, kulturális és egyéb kapcsolatok megromlásához is vezetne, amely teljesen ellentétes az Európai Unió törekvéseivel. Az Unió a feszültségforrások megszüntetésére és nem újak kialakítására törekszik. Mindhárom ország jelentős uniós pályázati forrásoktól esne el (határon átnyúló projektek).

3.10 Az Európai Unióban a volt vasfüggöny helyén lévő érintetlen természeti környezetben zöld zóna létrehozását tervezik. A szemétkégető erőművet pedig éppen oda tervezik, ahol az Unió fokozni kívánja a környezet és a természeti értékek védelmét (bioturizmus).

4. Legmodernebb technológia elvének megingása, bizalomvesztés

4.1 A BEGAS 2006. május hónapban adott át egy korszerű biomassza erőművet a heiligenkreuzi Businessparkban. Az erőmű kéményei – főleg a kora reggeli és az esti/éjszakai órákban – nagy mennyiségű szürke/szürkésfekete füstöt bocsátanak ki. Amennyiben az egyik legújabb beruházásuk is erősen környezetszennyező, hogyan higgyünk abba, hogy a következő nem ugyanilyen lesz?

4.2 A biomassza erőműben az osztrák tájékoztatás szerint erdőből származó nyesedékfát, háztartási famaradékokat kellene elégetni. Ehelyett magyarországi erdőkből kivágott rönkfát darabolnak és égetnek, amely nem környezetbarát, hanem éppen környezetromboló.

4.3 Több korszerű osztrák bőrgyár és egy modern nyomtatott áramkörök készítő gyár szennyezi 6 éve a Rába folyót. Ígéretük ellenére sokáig nem változott a helyzet, sőt azzal érveltek, hogy betartanak minden kibocsátási határértéket. A hulladékégetőnél is ilyen határértékek lesznek meghatározva?

4.4 A fűtéshez termálvizet felhasználó Geothermie Fürstenfeld egy európai mintaprojekt. Az eredeti tervvel és az EU támogatással ellentétben műszakilag nem tudták megoldani a felhasznált termálvíz földbe történő visszajuttatását, így az közvetlenül a Feistritz, onnan a Lapincs folyóba kerül. Fűtési szezonban ezáltal napi 30-70 tonna só szennyezést okoz a folyóknak immár 3 éve. Éppen a környezetvédelmi elemek nem épültek meg.

4.5 A biomassza erőmű közvetlen közelében 200-300 tonna kommunális hulladékot tároltak hosszabb időn keresztül, szabályellenesen. Az osztrák hatóságok a mai napig nem tudtak erre megfelelő magyarázatot adni.

4.6 A közvetlen környezetünkben tapasztalt osztrák példák azt bizonyítják, nem lehet többé Ausztria ígéreteinek hinni és nem lehet kizárni, hogy nem ismétlődnének hasonló estek.

4.7 A tervezett projektről a beruházó hosszú hónapokon keresztül semminemű párbeszédet nem kezdeményezett Szentgotthárd város vezetésével ill. az égetőmű közvetlen közelében élő lakossággal. Ezért teljes a bizalomvesztés és nem látjuk biztosítottak érdekeink képviselőjét az égetőmű működésekor esetlegesen felmerülő problémák kezelésére.

4.8 Az erőmű hivatalos elnevezése is az átlagember félrevezetésére szolgál: „Termikus maradék anyag hasznosító”. Mintha valami korszerű, modern létesítményről lenne szó és ahhoz nem a szemét, hulladék, szennyvíz iszap, bűz, füstgáz, stb. kapcsolódna. A legmodernebb és környezetkímélő technológiát a japán technika (plazmaégetés) jelentené, de a BEGAS nem ilyet kíván felépíteni.

5. Megbízhatatlan biztonság

5.1 A heiligenkreuzi Businessparkban lévő Lenzing Lyocell GmbH üzemében 2003-ban robbanás utáni tűz ütött ki. A fekete füstfelhőket akkor is Szentgotthárd felé sodorta a szél.

5.2 Szintén a Lenzing Lyocell GmbH üzemében 2007.február 23-án egy üzemzavar következtében nagy mennyiségű olaj került a Lapincs folyóba. Az üzemzavart (mely valójában hanyagság volt) az osztrákok nem is vették észre, csak a magyar hatóságok értesítése után szereztek róla tudomást. A késve megtett intézkedésekről a gyár megtévesztő, elbagatellizáló közleményt adott ki, félrevezetve az osztrák lakosságot.

5.3 A tervezett hulladékégetőben is keletkezhet üzemzavar, meghibásodás, baleset. Ha ennek következtében – hosszabb időn keresztül – mérgező gázok kerülnének ki a levegőbe, azt Szentgotthárd lakossága nagy valószínűséggel észre sem venné, az uralkodó széljárás ismét Szentgotthárdot és térségét terítené be, az osztrák illetékesek ismét hazug közleményt adnának ki.

5.4 A közvetlen környezetünkben tapasztalt osztrák példák azt bizonyítják, nem lehet többé a legmodernebb osztrák technikában bízni, erősen kérdéses, mennyire lesz objektív a BEGAS által megrendelt és fizetett környezetvédelmi hatástanulmány?

6. Osztrák magatartás hasonló helyzetekben

6.1 Ausztria évek óta erélyesen tiltakozik a temelini (Csehország) atomerőmű biztonsági színvonala ellen. Fő érv az atomerőmű közelsége Linzhez, amely légvonalban kb. 100 km.

6.2 Ausztria tiltakozik a toronyi lignitbánya esetleges megnyitása ellen, holott az esetleges helyszín negatív kihatása Ausztriára nagyságrendekkel kisebb, mint a heiligenkreuzi hulladékégető kihatása Magyarországra. 2003-ban Burgenland tartományfőnöke személyesen tiltakozott ez ellen Magyarországon.

6.3 Ausztria a Paksi Atomerőmű biztonsági színvonala ellen is többször szót emelt, pedig az nemzetközileg is elismert és légvonalban 250 km-re van Ausztriától.

6.4 A felsorolt projektek is megfelelnek a környezetvédelmi normáknak, Ausztria mégis megkérdőjelezi azokat és tiltakozik ellenük.

6.5 A tervezett hulladékégető felépítése ellen nem csak magyar, hanem számos osztrák és szlovén szervezet, természet-és környezetvédők, civilek is tiltakoznak írásos jegyzékekben, ill. dokumentált formákban.

Összefoglalás

Ausztria korábban példa és minta volt számunkra a tisztaság, rend, szép környezet és annak védelme tekintetében. Véleményünk az elmúlt években erősen megváltozott és úgy látjuk, mindezek csak Ausztrián belül számítanak, a szomszédok jogos érdekei nem lényegesek. Számunkra egyre jobban a fentiekben megfogalmazott negatívumok jelentik az új „Made in Ausztria” fogalmát. Történik mindez az Európai Unión belül a jószomszédi kapcsolatok tudatos megrontásával! Az osztrák emberekkel, mint szomszédjainkkal semmi gondunk nincs, csak azokkal a hivatalos szervekkel, amelyek az egészségünket, jövőnket veszélyeztetik. A hulladékégető elleni tiltakozást idáig 10.000 ember írta alá. Köszönjük, nem kérünk a hulladékégetőből!
DANKE, NEIN!

Pro Natura St.Gotthard
Civil Összefogás

2007. június 30.

www.pronas.hu